

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Miło szaleć, kiedy czas po temu

Author: Małgorzata Smereczniak

Citation style: Smereczniak Małgorzata. (2018). Miło szaleć, kiedy czas po temu. W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wrywki : 100 cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec" (S. 189-190). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Miło szaleć, kiedy czas po temu

O cytacie

W ten sposób rozpoczyna się *Pieśń XX* (*Księgi pierwsze*) Jana Kochanowskiego. Wśród *PIEŚNI* tego poety są zarówno utwory podniosłe (religijne, o tematyce filozoficznej, narodowej), jak i żartobliwe.

Pieśń XX ma charakter biesiadny (związany z ucztowaniem, zabawą). Odnaleźć w niej można nawiązania do postawy *EPIKUREJSKIEJ* oraz *STOICYZMU*: utwór jest pochwałą zabawy, radowania się towarzystwem przyjaciół – zgodnie z założeniem, że w życiu powinien znaleźć się też czas na przyjemności. Jednak należy także zachować umiar i rozwagę, odpowiednio wybierając moment na beztroską zabawę – używać życia, kiedy „czas po temu” („po temu”, czyli ‘na to’).

Cytat wykorzystywany bywa często jako motto różnych imprez połączonych z zabawą i tańcem, np. balów sylwestrowych, zabaw karnawałowych, studniówek itp. Może być też użyty w sposób ironiczny, jako napomnienie i zwrócenie uwagi, że w danej chwili nieestosowne jest zainteresowanie zabawą i rozrywką.

O autorze i jego twórczości

Zob. **Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary?*

Warto wiedzieć

- **EPIKUREIZM** – kierunek filozoficzny (Epikur, IV/III wiek p.n.e.) oparty na przekonaniu, że istotą szczęścia jest doświadczanie przyjemności i wolność od cierpienia. Osiągnięcie stanu szczęścia możliwe jest po wcześniejszym rozpoznaniu swoich potrzeb i pragnień oraz polega na panowaniu nad nimi tak, by dążenie do ich realizacji nie spowodowało na nas cierpienia. Epikurejczycy uważali, że należy przede wszystkim cieszyć się życiem i wszystkimi drobnymi przyjemnościami, które są dostępne człowiekowi bez nadmiernego wysiłku.
- **PIEŚŃ** (łac. *carmen*) – utwór liryczny wywodzący się ze starożytnej greckiej poezji (wzorem i inspiracją dla autorów pieśni pozostawały dzieła

Horacego). To tekst zrytmizowany, często występują w nim refreny, powtarzające się struktury składniowe. Tematyka pieśni oraz ich nastroj bywają różne, a ich wykonanie często powiązane jest z muzyką. Stopniowo związek ten uległ rozluźnieniu i doprowadził do ukształtowania pieśni jako samodzielnej formy literackiej; często termin „pieśń” używany był jako synonim utworu lirycznego.

- **STOICYZM** – kierunek filozoficzny (Zenon z Kition, IV/III wiek p.n.e.), zgodnie z którym największą wartość ma dla człowieka zachowanie wewnętrznego spokoju i równowagi. Warunkiem dobrego życia jest panowanie nad sobą, przyjmowanie wszystkiego, co przynosi los (także trudności i cierpień), kierowanie się poczuciem obowiązku, rozumem, moralnością.

Bibliografia

- Kochanowski J., 1970: *Pieśni*. Oprac. L. Szčerbicka-Ślęk. Wrocław.
- Pelc J., 1965: *Jan Kochanowski w tradycjach literatury polskiej (od XVI do połowy XVIII w.)*. Warszawa.
- Ziomek J., 1995: *Renesans*. Warszawa.

Małgorzata Smereczniak